

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o zatwierdzenie taryfy

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 stycznia 2024 r., sygn. akt VII AGa 347/23

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 10 kwietnia 2026 r.,

w przedmiocie wniosku Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Krajowej o wykluczenie L. B. oraz przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi ustanowionemu ustawą, niezawisłemu i bezstronnemu

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 13 stycznia 2026 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Krajowej A. P. wniósł o:

1. „wykluczenie/wyłączenie L. B. od rozpoznawania sprawy II NSK 40/24, gdyż jego udział w składzie orzekającym powoduje, że skład ten nie spełnia wymogów sądu ustanowionego ustawą, bezstronnego i niezawisłego - określonych w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4

listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) oraz w art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - wobec czego z mocy prawa nie jest sądem, co doprowadzi do wydania rozstrzygnięcia z rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 379 pkt 4 k.p.c. czy art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;

2. przekazanie sprawy do rozpoznania składowi orzekającemu stanowiącemu sąd ustanowiony ustawą, niezawisły i bezstronny, a zatem – w przeciwieństwie do wskazanego wyżej składu - spełniającemu wymogi określone w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że procedura cywilna, nie zna instytucji wniosku o wykluczenie, którą posługuje się występujący z pismem z 13 stycznia 2026 r. prokurator.

Działanie prokuratora występującego z wnioskiem do Sądu Najwyższego, jako profesjonalisty oraz podmiotu, reprezentującego instytucję, której zadaniem jest stanie na straży praworządności (art. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, tekst jedn. Dz.U. z 2024, poz. 390) powinno posiadać odpowiednią podstawę prawną. W analizowanym wniosku takiej podstawy brakuje. Wiedzą notoryjną jest, że wystąpienie z wnioskiem, którego nie przewiduje ustawa nie może spotkać się z zamierzonym przez wnioskodawcę skutkiem.

Oceniając przedmiotowe pismo jako wniosek o wyłączenie sędziego, alternatywnie wskazanym we wniosku, podkreślić należy, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r., sygn. III CZP 44/23, wskazano, że żądanie sędziego lub wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania

sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego, nie wywołuje skutków prawnych; w takiej sytuacji stosuje się *per analogiam* art. 53¹ § 2 i 3 k.p.c.

Zauważyć należy, że do problematyki tak formułowanych wniosków odniósł się także Trybunał Konstytucyjny, którego rozstrzygnięcia, w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

W wyroku z 2 czerwca 2020 r., P 13/19, w którym wskazano, iż art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 23 lutego 2022 r., P 10/19, podkreślono, iż art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim

stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnieniach takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy, zaznaczyć należy, że w złożonym wniosku, o charakterze abstrakcyjnym, nie odniesiono się do żadnych argumentów, innych niż okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

MR

[r.g.]